

K U W O L N E J P O L S C E

BIULETYN CODZIENNY ARMII POLSKIEJ NA WSCHODZIE

WYDAJE: WYDZIAŁ INFORMACJI I OŚWIATY DTWA A. P. NA WSCHODZIE

Środa, dnia 22 września 1943 roku

Nr. 372

CHURCHILL O SYTUACJI WOJENNEJ

London, 21. IX. Dziś po południu premier Churchill wygłosił w izbie gmin przemówienie, w którym dokonał szczegółowego przeglądu sytuacji wojennej. Churchill stwierdził, że działania na froncie śródziemnomorskim stanowią wstęp do głównego ataku na Rzeszę. Inwazja Włoch ustalona została jeszcze w czerwcu roku ubiegłego. Wspólnie z prezydentem Rooseveltem ustalono, że głównym celem sprzymierzonych będzie wyeliminowanie z wojny Włoch jeszcze w tym roku - nikt nie myślał jednak, że nastąpi to tak szybko. Czas rozpoczęcia głównego ataku na Włochy ustalony był pierwotnie na dzień 15 września b.r., następnie zaś termin ten przesunięto na 9 września. Plan kampanii opracowany został przed upadkiem Mussoliniego i realizowany byłby zupełnie niezależnie od tego czy innego stanowiska rządu i narodu włoskiego. Kapitulacja Włoch była wichurą, która strąca owoce z drzew, ale nie zmienia pory owocobrania. Mówiąc o poddaniu się Włoch, Churchill określił je jako jedyne rozsądne wyjście z sytuacji.

W dalszym ciągu swego przemówienia premier Churchill omówił sytuację na froncie lotniczym, stwierdzając, że w okresie ostatnich 12-u miesięcy ładunek bomb, zrzuconych przez lotnictwo sojusznicze, jest **TRZYKROTNIE WIĘKSZY** niż w poprzednim okresie rocznym. Systematyczne niszczenie niemieckiej machiny wojennej trwa w dalszym ciągu i prowadzone jest na skalę większą niż dotychczas. Lotnictwo brytyjskie ma w akcji o 50 % **WIĘCEJ SAMOLOTÓW NIŻ LUFTWAFFE**. Doniosłe znaczenie dla sytuacji na froncie lotniczym posiada rozbudowa lotnictwa amerykańskiego na wyspach brytyjskich i wzrastający stale zasięg jego działań. Obecna produkcja samolotów w państwach sojuszniczych przewyższa produkcję niemiecką **CZTEROKROTNIE**. Jeżeli potęga lotnicza aliantów rosnąć będzie w tym tempie - każdy gmach niemiecki znajdzie się w zasięgu naszych samolotów. Lotnictwo sowieckie panuje już nad siłami powietrznymi niemieckimi na niektórych odcinkach frontu.

Mówiąc o wojnie na morzu, Churchill oświadczył, że w okresie ostatnich 4 miesięcy, licząc do 18 września, nie-

przyjacieli nie zatopił na płn. Atlantyku **ANI JEDNEGO STATKU SOJUSZNICZEGO**. W ciągu pierwszych dwóch tygodni b.m. niemieckie okręty podwodne nie zatopiły ani jednego statku w żadnej części świata. Tonaż statków, wybudowanych przez sprzymierzonych od początku roku bieżącego **PRZEWYŻSZE O 6 MIL. TON PONIESIONE STRATY**. Niebawem wyrównane zostaną wszystkie straty morskie sprzymierzonych, poniesione od początku wojny.

Następnie premier Churchill omówił obszernie sytuację wojenną na froncie włoskim, stwierdzając, że inwazja Włoch w rejonie Neapolu była najśmielszym dotychczas przedsięwzięciem wojennym. Nigdy uprzednio nie przeprowadzono operacji połączonej na tak wielką skalę. Na podstawie wiadomości z frontu nie można mieć wątpliwości, że nieprzyjaciel znajduje się w gorszej sytuacji niż my, że główne siły nasze umocniły się na zdobytym terenie, że VIII armia podjęła walkę w najbardziej niebezpiecznym dla siebie miejscu i że może się ona posuwać na północ na szczytach frontu. Lądowanie nad brzegiem Salerno jest **WIELKIM I. DONIOSEM W SKUTKACH ZWYCIĘZTWEM**, zapisującym chlubną kartę w historii armii brytyjskiej i amerykańskiej. Churchill podał do wiadomości, że wojska amerykańskie wylądowały na Sardinii, aby zasilić cztery dywizje włoskie, które wyparły z wyspy Niemców. Oddziały francuskie wylądowały na Korsyce i ramię przy ramieniu z Włochami i Korsykaninami atakują silnie Niemców. Pragniemy wybawić Italię - mówił Churchill - i rzucimy najlepsze nasze wojska do walki przeciwko Niemcom i quislingowskiemu faszystom Mussoliniego. Kapitulacja floty włoskiej zmieniła zupełnie sunek sił na morzu i pozwoli sprzymierzonym na użycie wielu jednostek morskich na innym teatrze wojny. Na Bałkanach znajdowało się w chwili kapitulacji Włoch 25 włoskich dywizyj. Nawet jeśli nie zdołają one skierować swej broni przeciwko Niemcom, to w każdym razie nie będą już przedstawiały niebezpieczeństwa dla sprzymierzonych. W chwili zawarcia rozejmu w rękach włoskich znajdowało się 75 tys. jeńców brytyjskich oraz 25 tys. greckich i jugosłowiańskich. Rządy sojusznicze za-

żądały uwolnienia tych jeńców i należy mieć nadzieję, że rząd włoski, jak i naród, zapewnią wykonanie tego warunku rozejmu mimo wysiłków niemieckich, aby jeńcy nie zostali uwolnieni. Jesteśmy gotowi rzucić do bitwy o Włochy wielkie siły i utrzymywać je przez jesień i zimę, a jeśli zajdzie tego potrzeba - nawet dłużej. Front śródziemnomorski nazwał Churchill trzecim frontem, stwierdzając, że DRUGI FRONT JUŻ ISTNIEJE, chociaż nie został jeszcze otwarty. Sama jego groźba, przybijająca na siłę, stanowi jedną z głównych bolączek n-pla. Gdy wspólnie z naszymi sprzymierzeńcami amerykańskimi - powiedział Churchill - uznamy chwilę za sposobną, front ten zostanie szerego otwarty i ROZPOCZNIE SIĘ MASOWA INWAZJA EUROPY OD ZACHODU.

Churchill podkreślił, że na konferencjach w Quebecu powzięto jednomyślnie decyzje w sprawie dalszego prowadzenia wojny przeciwko Japonii, Niemcom i ich satelitom. Premier brytyjski zapowiedział, że z ramienia rządu brytyjskiego minister spraw zagranicznych Eden uczestniczyć będzie w konferencji trzech mocarstw - W. Brytanii, Stanów Zjedn. i Rosji. Konferencja ta odbędzie się w najbliższym czasie i rozpatrywane będą na niej wszelkie sprawy sporne. Sprawy, przedstawiające większe trudności, co do których nie da się osiągnąć porozumienia, rozpatrzone zostaną na konferencji między Rooseveltem, Churchillem i Stalinem, projektowanej jeszcze w roku bieżącym.

W końcowej części swego przemówienia Churchill omówił sprawy wojny z Japonią i stwierdził, że Stany Zjedn. uzyskały już PRZEWAGĘ NA PACYFIKU. W czasie pobytu w Stanach Zjedn. - zakończył Churchill - miałem okazję przekonać się, że społeczeństwo amerykańskie uważa, iż wojna prowadzona jest w sposób odpowiedni. Mam nadzieję, że opinia ta podzielana jest i w moim kraju.

COMMANDOS FRANCUSCY NA KORSYCE

London, 21. IX. Specjalny komunikat gen. Giraud doniósł, że oddziały francuskich commandos wylądowały na Korsyce, aby walczyć u boku mieszkańców wyspy, którzy natychmiast po kapitulacji Włoch chwycili za broń przeciwko Niemcom. Oddziały commandos wysadzone zostały na ląd przez francuskie okręty wojenne. Desant ten stanowi pierwsze niezależne działania francuskiej siły zbrojnych od chwili zjednoczenia ich pod dowództwem gen. Giraud. Późniejsze doniesienia podają, że walki z Niemcami rozwijają się pomyślnie dla Francuzów. Ogłoszono, że Francuski Komitet Wyzwolenia Narodowego mianował prefekta Korsyki oraz unieważ-

nił wszystkie przepisy prawne, wydane przez okupantów, wprowadzając prawa republiki francuskiej. Radio niemieckie ostrzegło swe wojska na Korsyce, że każdy Francuz, noszący białą opaskę z trupią główką, uważany ma być za żołnierza wojsk regularnych. Opanowanie Korsyki posiadać będzie dla sprzymierzonych doniosłe znaczenie strategiczne. Wyspa ta znajduje się w odległości niecałych 100 km od lądu włoskiego a 150 km od wybrzeży południowej Francji.

Na froncie włoskim

WOJSKA SOJUSZNICZE IDĄ NAPRZÓD

London, 21. IX. Dzisiejsze wiadomości z frontu włoskiego donoszą o nowych postępach wojsk sojuszniczych. V armia amerykańska zdobyła węzeł kolejowy Eboli, w którym zbiegają się linie kolejowe na wschód do Potenza oraz na północ do Neapolu i Benevento. VIII armia brytyjska również posuwa się naprzód, nie napotykając większego oporu ze strony n-pla. Radio niemieckie przyznało, że Neapol znajduje się pod nieustannym ogniem artylerii sojuszniczej, zajmującej stanowiska na wzgórzach półwyspu Sorrento. Silne niemieckie oddziały zmotoryzowane zajmują stanowiska w dolinach, prowadzących do Neapolu. Oczekiwane są ciężkie walki.

London, 21. IX. Myśliwce bombardujące sprzymierzonych zniszczyły wiele niemieckich samochodów ciężarowych, zdążających z frontu pod Salerno w kierunku północnym. Znajdowała się wśród nich znaczna ilość samochodów-cystern. W dalszym ciągu bombardowano nieustannie mosty, drogi, transporty i koncentracje wojsk n-pla. Komunikat dowództwa Środkowego Wschodu podaje, że ciężkie bombowce amerykańskie typu Liberator dokonały długiego przelotu celem zbombardowania ważnej stacji przetokowej w płn. Włoszech w rejonie Wenecji. Nalot był b. skuteczny. Inne eskadry samolotów ze Środk. Wschodu bombardowały węzeł kolejowy Pescara na wschodnim wybrzeżu Włoch /na płn. wschód od Rzymu/, ponadto dokonano nalotu na bazę lotniczą Molane na Krety, znajdującą się w rękach niemieckich. Z działań tych nie powróciły 3 samoloty.

London, 21. IX. Na zajętej przez sprzymierzonych wyspie Kos w Dodekanezie wylądowały sojusznicze samoloty myśliwskie i rozpoczęły już działania z tej bazy. Lotnikom dopomagają miejscowy personel włoski. Opanowanie wyspy Kos oznacza, że sprzymierzeni zajęli stanowiska na tyłach Krety.

DALSZY CIĄG WŁASNOŚCI Z MIESZCZ. MY
W DODATKU DO DZIŚNIEJSZEGO BIULETYNU

RÓŻNE WIADOMOŚCI Z WŁOCH

Londyn, 21. IX. Dziś rano nadeszła ze Szwajcarii wiadomość, że wszyscy kolejarze włoscy na terenach okupowanych przez Niemców, przystąpili do strajku. - Według niesprawdzonych wiadomości, oddziały IV armii włoskiej, które przedostały się na terytorium Włoch z Francji, zdobyć miały miasto Carmagnola, położone w odległości niepełnej 30 km na południe od Turynu. - Zwolnieni z obozów jeńcy sojusznicy współpracują z oddziałami włoskimi. Dowództwo niemieckie wyznaczyło nagrodę w wysokości 1800 lirów za dostarczenie każdego jeńca, znajdującego się na wolności. - Radio watykańskie podało, że państwo papieskie nadal pozbawione jest komunikacji pocztowej ze światem zewnętrznym. Kontrolowana przez Niemców rozgłośnia włoska zaatakowała gwałtownie Watykan.

NA FRONCIE WSCHODNIM

Londyn, 21. IX. Niemcy cofają się w dalszym ciągu na całej długości frontu wschodniego. W ciągu dnia wczorajszego utracili znowu około 1100 zamieszkałych miejscowości. Na Smoleńsk nacierają obecnie trzy armie sowieckie. W odległości 100 km na półn. zachód od Smoleńska Rosjanie zdobyli miasto Wieliz i zagrażają ważnej twierdzy niemieckiej Witebsk. Na froncie Kijowa wojska sowieckie znajdują się w odległości około 45 km od stolicy Ukrainy. Artyleria sowiecka ostrzeliwuje linię kolejową Kijów - Czernihów - Homel.

Londyn, 21. IX. Wczoraj Moskwa ogłosiła, że na środkowym froncie wojska sowieckie znowu sforsowały rzekę Desnę i po trzydniowych ciężkich walkach zdobyły miasto Czernihów. W ten sposób niemieckie linie obronne wzdłuż Desny zostały przełamane i plan powstrzymania ofensywy sowieckiej na tej linii unicestwiono. Na południowej Ukrainie Rosjanie zajęli węzeł kolejowy Sinelnikowo w odległości 40 km na wschód od Dniepropietrowska. Bardziej na południe oddziały sowieckie posuwały się o 5 do 15 km w kierunku Zaporozża i Melitopola. Na półd. zachód od Charkowa Rosjanie zbliżają się do Połtawy.

NOWE SUKCESY JUGOSŁOWIAN

Londyn, 21. IX. Kwatera główna powstańców jugosłowiańskich ogłosiła, że oddziały bojowe zdobyły dwa miasta w Słowenii, oraz miasto Kruszwac w półn. Bośni. Partyzanci jugosłowiańscy przecięli też ważną linię kolejową z Belgradu do Aten, zdobywając miasto Nisz.

U wybrzeży Dalmacji Jugosłowianie zdobyli kilka ważnych wysp, m.in. dużą wyspę Korczula /między Splitem a Dubrownikiem/.

WIEŚCI Z KRAJU

M. p., 21. IX. Tajna radiostacja polska doniosła, że więźniowie żydowscy, znajdujący się w osławionym obozie śmierci w Tremblince, opanowali obóz, podpalili go, poczym udało im się zbiec. W Białostockim i Kieleckim znowu wzmogła się fala terroru niemieckiego. W Białymstoku Niemcy przystąpili do likwidacji ghetta metodami, stosowanymi uprzednio w innych miastach Polski. Również wzmógł się terror w okolicach Warszawy. W Żyrardowie, Grodzisku i Pruszkowie przeprowadzono nowe masowe aresztowania. Na teren województwa nowogródzkiego Niemcy wysłali dwie dywizje S.S. dla walki z polskimi oddziałami bojowymi.

SILY ZBROJNE AMERYKI ROSNĄ

Londyn, 21. IX. Szef sztabu armii amerykańskiej gen. Marshall oświadczył, że do końca roku bieżącego siły zbrojne Stanów Zjedn. poza granicami Ameryki wynosić będą 2 mil. 250 tys. żołnierzy, do końca roku przyszłego zaś wzrosną do 5 mil. Marynarka Stanów Zjedn. jest obecnie największą potęgą morską, jaka istniała kiedykolwiek w historii świata. Flota amerykańska jest obecnie 13-krotnie większa niż przed trzema laty.

W KILKU SŁOWACH

- W dniu wczorajszym zmarł w Londynie brytyjski minister skarbu Wood, który pozostawał na tym stanowisku od trzech lat.

- Lotnictwo amerykańskie zbombardowało wczoraj lotniska i obiekty przemysłowe we Francji. Nie powróciły do baz 3 samoloty.

- W bieżącym miesiącu przybędą do Anglii dodatkowe załogi dla 600 bombowców amerykańskich.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Londyn, 22. IX. Kongres Stanów Zjedn. olbrzymią większością głosów uchwalił rezolucję, w której wypowiedział się za współpracą Ameryki z innymi krajami w okresie powojennym dla utrzymania trwałego i sprawiedliwego pokoju.

Londyn, 22. IX. Z kwatery głównej sprzymierzonych donoszą, że całe zachodnie wybrzeże Korsyki znajduje się już w rękach wojsk francuskich.

Londyn, 22. IX. Ostrzeżono przez radio naród francuski, że Laval zobowiązał się dostarczyć Niemcom 500 tys. nowych robotników.

1000
1000
1000
1000
1000

1000
1000
1000
1000
1000